

Discussienota Commissie Inwoners Brede Visie Welzijn

Inleiding

De afgelopen maanden is druk gewerkt aan een Brede Visie Welzijn. Op 20 november 2023 is de gemeenteraad bijgepraat over de stand van zaken. Tijdens deze bijeenkomst is toegezegd dat de commissie Inwoners in het visietraject een extra mogelijkheid krijgt om voorafgaand aan het besluitvormingsproces mee te denken over de visie.

De commissie Inwoners wordt hiermee bevraagd vanuit haar rol als voorbereidend en adviserend orgaan voor de gemeenteraad. Verschil met de reguliere procedure die we in Bladel kennen is dat tussen de Commissie Inwoners van 5 maart en het besluitvormingstraject dat plaats vindt op 7 mei ruimte is om de overwegingen uit de Commissie Inwoners te verwerken in het document dat uiteindelijk voor besluitvorming wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Beoogd effect

Komen tot een gedragen brede visie op het gebied van welzijn.

Discussiepunten

Niet alle onderwerpen die uit het participatietraject naar voren zijn gekomen en die verwerkt worden in de Brede Visie Welzijn komen aan bod in deze discussienota.

In de 'Brede Visie Welzijn' komt aandacht voor de vele aspecten die het welzijn van inwoners raken. Voor een groot aantal thema's en onderwerpen is voldoende informatie opgehaald om een voorstel te doen voor een visie. Het gaat om onderwerpen zoals 'voorzieningen en activiteiten', 'opvoeden en opgroeien', sport, cultuur en vrijwilligers. Deze discussienota richt zich niet op deze thema's, maar op de onderwerpen waarvan in dit stadium van visievorming input vanuit de politiek gewenst is. Uiteraard is er de mogelijkheid om ook over de andere thema's een oordeel/ mening te vormen; deze komen terug in het reguliere besluitvormingsproces.

Relatie met overige visietrajecten

onderwerpen raken zowel het welzijn van onze inwoners als de fysieke leefomgeving. Bij deze thema's is het 'welzijn van inwoners' één van de overwegingen die in de discussie betrokken zou moeten worden, naast andere overwegingen. Om het zuiver te houden wordt de discussie over deze onderwerpen daarom integraal georganiseerd vanuit de Omgevingsvisie.

Vanuit dit visietraject (Brede Visie op Welzijn) zullen we in het visiedocument aandacht hebben voor de kansen die gezien worden en de voorwaarden die nodig zijn als het gaat om de inrichting van de omgeving in relatie tot het welzijn van inwoners. Deze input wordt uiteraard ook meegenomen in het traject rondom de Omgevingsvisie, waarbij de integrale discussie gevoerd zal worden vanuit het traject van de Omgevingsvisie.

Discussiepunten

In het visieproces zijn ook onderwerpen aan het licht gekomen die wat meer richting vragen van de politiek. Bij deze onderwerpen ontbreekt het momenteel aan een Bladelse ambitie, terwijl uit het participatietraject wel het belang van deze onderwerpen naar voren komt. Concreet gaat het om de volgende onderwerpen:

- **Toegang van voorzieningen in relatie tot de steeds complexer wordende samenleving**

De samenleving wordt steeds complexer en stressvoller. Denk hierbij aan ontwikkelingen zoals digitalisering, globalisering, individualisering, etc. Dit kan het voor sommige inwoners lastig maken om volledig mee te kunnen doen en de juiste weg naar hulp te vinden. Vragen om hulp kan een grote drempel zijn, zowel door schaamte of angst, als door ingewikkelde regels en een onduidelijke toegang. Mensen haken hierdoor af, terwijl zij wel gebaat zouden zijn bij ondersteuning. Daarom dient er een laagdrempelige plek te zijn voor zorgvragen.

De gemeenteraad heeft besloten om de ontwikkeling van een Sociaal Huis te parkeren totdat uit dit visietraject meer duidelijkheid is over de wensen, verwachtingen en ambities ten aanzien van het Sociaal Huis. Deze wensen, verwachtingen en ambities kwamen met name vanuit de maatschappelijke partners. Het is belangrijk om te zorgen dat er geen angst of drempel is om hulp te vragen. Door maatschappelijke partners wordt aangegeven dat er behoefte is aan één duidelijke toegang voor alle vragen en ondersteuning op het gebied van Welzijn. Ook geven organisaties aan dat er meer aandacht mag zijn voor aanbod vanuit het voorliggende veld (zonder indicatie). Vanuit verschillende dorpsraden en -initiatieven worden daarnaast lokale informatiepunten benoemd.

De wens van één toegang kan je op veel verschillende manieren invullen: Één fysieke plek voor de hele gemeente, een fysieke toegang per kern, één telefoonnummer waar je naartoe kunt bellen, één hulpverlener die je naar de juiste hulp begeleidt, één website waarin al het aanbod samenkomt etc.

Discussiepunt: Hoe ziet de ideale toegang er voor jullie uit?

- **Arbeidsmarkt in relatie tot de rol van de overheid**

De druk op verschillende welzijnssectoren (bijv. onderwijs, opvang, (jeugd)zorg) is groot. In deze sectoren nemen de tekorten op de arbeidsmarkt toe, terwijl door o.a. vergrijzing en bevolkingsgroei de vraag naar deze sectoren toeneemt. Hierdoor worden deze sectoren steeds kwetsbaarder. Het risico neemt toe dat bepaalde voorzieningen als gevolg van de tekorten op de arbeidsmarkt niet meer als vanzelfsprekendheid gezien kunnen worden in de toekomst.

De gemeente Bladel werkt op het gebied van de arbeidsmarkt samen met allerlei partijen vanuit de arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant. Belangrijke doelen en focuspunten voor deze samenwerking zijn o.a. de werkgelegenheid voor inwoners met een arbeidsbeperking en de groei van (met name) de technische sector. De jarenlange focus op economische groei in onze gemeente heeft geresulteerd in een hoge werkgelegenheid, lage bijstandsdichtheid en relatief hoog welvaartsniveau.

De gemeente Bladel volgt momenteel het regionale beleid als uitgangspunt. Arbeidsmarktbeleid is immers een onderwerp dat heel nadrukkelijk de gemeentegrenzen overstijgt. In veel gevallen neemt de gemeente Bladel een volgende rol aan en reageert ad hoc op lokale en subregionale verzoeken en initiatieven. Eerdergenoemde ontwikkelingen zoals vergrijzing roepen de vraag op of de gemeente Bladel een nadrukkelijker rol zou moeten pakken in arbeidsmarktmaatregelen.

Discussiepunt: Hoe ziet de inzet/rol van de gemeente Bladel op het gebied van 'arbeidsmarktmaatregelen' er idealiter uit?

- **Ruimte voor initiatieven van inwoners en partners**

Zowel de dorpsraden als maatschappelijke partners geven het belang aan van initiatieven die ontstaan vanuit de samenleving. Juist deze initiatieven kunnen doorgaans rekenen op een

groot draagvlak en leveren ieder op hun manier een bijdrage aan het welbevinden van inwoners.

De gemeente Bladel heeft een Participatiebeleid. Dit beleid is gericht op de wijze waarop inwoners betrokken worden bij beleidsvraagstukken en projecten. De Brede Visie Welzijn wordt opgesteld gebruikmakend van dit participatiebeleid. Uit de reacties van inwoners in dit participatietraject blijkt de waardering van inwoners op deze manier van participeren.

De gemeente Bladel biedt daarnaast ruimte aan organisaties om bijvoorbeeld met behulp van subsidies projecten op te starten. Deze subsidiemogelijkheden zijn niet altijd bekend bij inwoners met een goed idee. Naast deze subsidiemogelijkheden voor burgerinitiatieven, bestaat er op dit moment geen overkoepelend beleid als het gaat om burgerinitiatieven. Naast het verlenen van subsidies kan de gemeente ook op andere vlakken ondersteuning bieden.

Discussiepunt: Welke ruimte en/of ondersteuning willen we bieden aan inwonersinitiatieven die gericht zijn op het bevorderen van het welzijn van onze inwoners?

- Inclusiviteit

Uit het participatietraject blijkt dat inclusiviteit een veelomvattend begrip is. Tijdens dit traject spraken dorpsraden en inwoners zowel over de toegankelijkheid van voorzieningen voor inwoners met een beperking als over de groeiende diversiteit van culturen.

In het VN Verdrag Handicap zijn opgaven benoemd die voor alle gemeenten relevant zijn:

- Respect voor de inherente waardigheid, persoonlijke autonomie, met inbegrip van de vrijheid zelf keuzes te maken en de onafhankelijkheid van personen;
- Non-discriminatie;
- Volledige en daadwerkelijke participatie in, en opname in de samenleving;
- Respect voor verschillen en aanvaarding dat personen met een handicap deel uitmaken van de mensheid en menselijke diversiteit;
- Gelijke kansen;
- Toegankelijkheid;
- Gelijkheid van man en vrouw;
- Respect voor de zich ontwikkelende capaciteiten van kinderen met een handicap en eerbiediging van het recht van kinderen met een handicap op het behoud van hun eigen identiteit.

In juli 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag rechten voor mensen met een handicap (verder: VN-Verdrag) geratificeerd. Met de ratificatie van dit VN-Verdrag is aan de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet de verplichting toegevoegd om in het periodiek plan op te nemen hoe de gemeenteraad uitvoering geeft aan het verdrag. Het 'Amendement Van der Staaij en Bergkamp' geeft aan dat het de voorkeur verdient dat deze periodieke plannen worden samengevoegd tot één integraal plan voor het hele sociaal domein (Lokale Inclusie Agenda).

De gemeente Bladel heeft geen dergelijke inclusie agenda. Voor de invulling van 'een dergelijke agenda is het nodig om het ambitieniveau te bepalen. Hierin zijn grofweg drie scenario's te onderscheiden:

- Huidige koers voortzetten

In dit scenario wordt de huidige koers voortgezet. Dit betekent dat bij ontwikkelingen en in de fysieke leefomgeving aandacht blijft voor de toegankelijkheid voor inwoners met een beperking. Daarnaast blijft de gemeente zich via Vluchtelingenhulp Bladel inzetten op het bieden van ondersteuning aan inburgeraars. Projecten die de inclusiviteit ten goede komen blijven ad hoc opgezet worden.

- Voldoen aan voorschrift VN Verdrag (lokale inclusie agenda)

Het VN-Verdrag heeft als doel dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. De samenleving moet ervoor zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen.

In een inclusieve samenleving kan iedereen meedoen en wordt niemand gediscrimineerd of uitgesloten. Voor mensen met een beperking betekent een inclusieve samenleving dat ze meedoen op voet van gelijkheid, dat ze regie hebben over hun eigen leven en dat ze toegang hebben tot dezelfde voorzieningen en diensten als mensen zonder beperking.

In dit scenario wordt een Lokale Inclusie Agenda opgesteld voor de doelgroep 'inwoners met een handicap'.

- Planmatig werken aan een inclusieve samenleving voor de brede doelgroep

Wanneer het gaat over 'inclusie' wordt vaak een bredere groep bedoeld dan alleen inwoners met een beperking. Immers zijn er ook andere inwoners die om verschillende redenen worden uitgesloten van volwaardige deelname aan de samenleving. Denk hierbij aan discriminatie op basis van leeftijd, etnische herkomst, geloofsovertuiging, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. In dit scenario stelt de gemeente Bladel een lokale inclusie agenda op, waarbij het begrip 'inclusie' benaderd wordt als de brede doelgroep zoals hierboven beschreven.

Discussiepunt: Wat is de ambitie van de gemeente Bladel als het gaat om inclusiviteit?

Vervolg

De overwegingen uit deze commissievergadering worden (naast overige beleidsthema's die nu niet nadrukkelijk terug zijn gekomen in de discussienota) vertaald in het visiedocument dat op 7 mei ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Dit onderwerp wordt daarmee twee keer aangeboden aan de Commissie Inwoners; één keer middels deze discussienota en vervolgens in het reguliere besluitvormingsproces.